Zbiór Orzeczeń

POSTANOWIENIE SĄDU (piąta izba)

z dnia 13 września 2017 r.*

[Tekst sprostowany postanowieniem z dnia 27 października 2017 r.]

Skarga o stwierdzenie nieważności – EFRR – Zmniejszenie pomocy finansowej – Program Interreg II /C „Powodzie w dorzeczach Renu i Mozy" – Niedotrzymanie terminu przyjęcia decyzji – Naruszenie istotnych wymogów proceduralnych – Skarga oczywiście zasadna

W sprawie T-119/10

Królestwo Niderlandów, reprezentowane początkowo przez Y. de Vriesa, J. Langera i C. Wissels, a następnie przez J. Langera, M. Bulterman i B. Koopman, działających w charakterze pełnomocników,

strona skarżąca,

popierane przez

Królestwo Belgii, reprezentowane początkowo przez M. Jacobs i T. Materne'a, a następnie przez M. Jacobs i J.C. Halleux, działających w charakterze pełnomocników,

oraz przez

Republikę Francuską, reprezentowaną początkowo przez G. de Bergues'a i B. Messmera, a następnie przez J. Bousin i D. Colasa, działających w charakterze pełnomocników,

interwenienci,

przeciwko

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez W. Roelsa i A. Steiblytė, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej za przedmiot oparte na art. 263 TFUE żądanie stwierdzenia nieważności decyzji Komisji C(2009)10712 z dnia 23 grudnia 2009 r. dotyczącej zmniejszenia kwoty pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przyznanej programowi inicjatywy wspólnotowej Interreg II/C „Powodzie w dorzeczach Renu i Mozy" w Królestwie Belgii, Republice Federalnej Niemiec, Republice Francuskiej, Wielkim Księstwie Luksemburga i w Królestwie Niderlandów zgodnie z decyzją Komisji C(97) 3742 z dnia 18 grudnia 1997 r. (EFRR nr 970010008),

SĄD (piąta izba),

* Język postępowania: niderlandzki.

w składzie: D. Gratsias, prezes, I. Labucka (sprawozdawca) i I. Ulloa Rubio, sędziowie,

sekretarz: E. Coulon,

wydaje następujące

Postanowienie

Ramy prawne

1 W odniesieniu do okresów programowania 1989–1993 i 1994–1999 uregulowania w dziedzinie funduszy strukturalnych (w szczególności dotyczące celów, programowania, płatności, zarządzania i kontroli oraz korekt finansowych) zostały ustanowione w szczególności w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 2052/88 z dnia 24 czerwca 1988 r. w sprawie zadań funduszy strukturalnych i ich skuteczności oraz w sprawie koordynacji działań funduszy między sobą i z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi (Dz.U. 1988, L 185, s. 9) [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej], zmienionym w szczególności rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2081/93 z dnia 20 lipca 1993 r. (Dz.U. 1993, L 193, s. 5) [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej] i w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 4253/88 z dnia 19 grudnia 1988 r. ustanawiającym przepisy wykonawcze do rozporządzenia nr 2052/88 w odniesieniu do koordynacji działań różnych funduszy strukturalnych między nimi oraz z operacjami Europejskiego Banku Inwestycyjnego i innymi istniejącymi instrumentami finansowymi (Dz.U. 1988, L 374, s. 1) [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej], zmienionym rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2082/93 z dnia 20 lipca 1993 r. (Dz.U. 1993, L 193, s. 20) [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej].

2 Artykuł 24 rozporządzenia nr 4253/88 stanowi:

„1. Jeśli wykonywanie działania wydaje się nie uzasadniać bądź części, bądź całości przyznanej pomocy, Komisja przeprowadza właściwe sprawdzenie przypadku w ramach partnerstwa, w szczególności wzywając państwo członkowskie lub organy wyznaczone przez nie do wdrożenia działania do przedstawienia stanowisk w wyznaczonym terminie.

2. W następstwie tego badania Komisja może zmniejszyć lub zawiesić pomoc na dane działanie lub dany środek, jeżeli badanie potwierdza istnienie nieprawidłowości lub istotnej zmiany wpływającej na charakter lub warunki wdrożenia działania lub środka, o których zatwierdzenie nie zwrócono się do Komisji.

[…]”.

3 Rozporządzenia nr 2052/88 i 4253/88 zostały zastąpione z dniem 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem Rady (WE) nr 1260/1999 z dnia 21 czerwca 1999 r. ustanawiającym przepisy ogólne w sprawie funduszy strukturalnych (Dz.U. 1999, L 161, s. 1 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 14, t. 1, s. 31; sprostowania: Dz.U. 2006, L 239, s. 248; Dz.U. 2007, L 145, s. 38; Dz.U. 2008, L 301, s. 40).

4 Zgodnie z art. 52 ust. 1 rozporządzenia nr 1260/1999 rozporządzenie to nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację, w tym całkowite lub częściowe anulowanie, pomocy zatwierdzonej przez Radę lub Komisję na podstawie rozporządzeń nr 2052/88 i 4253/88 lub jakiegokolwiek innego prawodawstwa, które miało zastosowanie do tej pomocy w dniu 31 grudnia 1999 r.

5 Rozporządzenie nr 1260/1999 zostało uchylone rozporządzeniem Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (Dz.U. 2006, L 210, s. 25; sprostowanie Dz.U. 2008, L 301, s. 40).

6 Artykuł 100 rozporządzenia nr 1083/2006, zatytułowany „Procedura”, stanowi:

„1. Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja wszczyna procedurę, informując państwo członkowskie o swych tymczasowych wnioskach i wzywając państwo członkowskie do zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy.

W przypadku gdy Komisja zaproponuje korektę finansową na podstawie ekstrapolacji lub ryczałtu, państwo członkowskie otrzymuje możliwość wykazania, poprzez analizę odnośnych dokumentów, że rzeczywisty zakres nieprawidłowości był mniejszy niż w ocenie Komisji. W porozumieniu z Komisją państwo członkowskie może ograniczyć zakres takiej analizy do stosownej części odnośnych dokumentów lub ich próby. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków termin przeznaczony na taką analizę nie przekracza kolejnego okresu dwóch miesięcy następującego po dwumiesięcznym okresie, o którym mowa w akapicie pierwszym.

2. Komisja uwzględnia wszelkie dowody przedstawione przez państwo członkowskie w terminach, o których mowa w ust. 1.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie nie akceptuje tymczasowych wniosków Komisji, państwo członkowskie jest wzywane do wzięcia udziału w przesłuchaniu przez Komisję, podczas którego obie strony, na zasadzie współpracy opartej na partnerstwie, podejmują wysiłki w celu osiągnięcia porozumienia dotyczącego poczynionych uwag i wynikających z nich wniosków.

4. W przypadku osiągnięcia porozumienia państwo członkowskie może powtórnie wykorzystać dane fundusze wspólnotowe zgodnie z art. 98 ust. 2 akapit drugi.

5. W przypadku braku porozumienia Komisja podejmuje decyzję w sprawie korekty finansowej w terminie sześciu miesięcy od daty przesłuchania, uwzględniając wszystkie informacje i uwagi przedłożone w trakcie trwania procedury. Jeśli przesłuchanie nie ma miejsca, sześciomiesięczny okres rozpoczyna bieg dwa miesiące po dacie zaproszenia wysłanego przez Komisję”.

7 Artykuł 105 rozporządzenia nr 1083/2006, zatytułowany „Przepisy przejściowe”, stanowi w ust. 1, co następuje:

„Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację lub modyfikację, łącznie z całkowitym lub częściowym anulowaniem, pomocy współfinansowanej z funduszy strukturalnych lub projektu współfinansowanego z Funduszu Spójności zatwierdzonych przez Komisję na podstawie rozporządzeń (EWG) nr 2052/88 […], (EWG) nr 4253/88, […] (WE) nr 1164/94 […] i (WE) nr 1260/1999 lub wszelkich innych przepisów prawa mających zastosowanie do tej pomocy na dzień 31 grudnia 2006 r., które w związku z tym będą miały zastosowanie po tym terminie do tej pomocy lub danych projektów aż do momentu ich zamknięcia”.

8 Artykuł 108 rozporządzenia nr 1083/2006, zatytułowany „Wejście w życie”, brzmi następująco:

„Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Przepisy ustanowione w art. 1–16, 25–28, 32–40, 47–49, 52–54, 56, 58–62, 69–74, 103–105 oraz 108 stosuje się od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia wyłącznie dla programów na lata 2007–2013. Pozostałe przepisy stosuje się od dnia 1 stycznia 2007 r.”.

9 Rozporządzenie nr 1083/2006 zostało uchylone rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającym wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiającym przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (Dz.U. 2013, L 347, s. 320; sprostowania: Dz.U. 2016, L 259, s. 79; Dz.U. 2016, L 200, s. 140).

10 Jeśli chodzi o korekty finansowe, art. 145 rozporządzenia nr 1303/2013 stanowi:

„1. Przed podjęciem decyzji o dokonaniu korekty finansowej Komisja wszczyna procedurę, informując państwo członkowskie o swych tymczasowych wnioskach z przeprowadzonej analizy i wzywając je do zgłoszenia uwag w terminie dwóch miesięcy.

2. W przypadku gdy Komisja zaproponuje korektę finansową na podstawie stawki zryczałtowanej lub ekstrapolowanej, państwo członkowskie otrzymuje możliwość wykazania, poprzez analizę odnośnych dokumentów, że rzeczywisty zakres nieprawidłowości jest mniejszy niż w ocenie Komisji. W porozumieniu z Komisją państwo członkowskie może ograniczyć zakres takiej analizy do stosownej części odnośnych dokumentów lub ich próby. Z wyjątkiem należycie uzasadnionych przypadków czas przeznaczony na te analizy nie może przekroczyć okresu kolejnych dwóch miesięcy po dwumiesięcznym okresie, o którym mowa w ust. 1.

3. Komisja uwzględnia wszelkie dowody przedstawione przez państwo członkowskie w terminach określonych w ust. 1 i 2.

4. Jeżeli państwo członkowskie nie akceptuje tymczasowych wniosków Komisji, wzywane jest do wzięcia udziału w przesłuchaniu przez Komisję, które ma zapewnić, że dostępne są wszystkie istotne informacje i uwagi jako podstawa do formułowania wniosków przez Komisję dotyczących dokonania korekty finansowej.

5. W przypadku osiągnięcia porozumienia, i nie naruszając ust. 7 niniejszego artykułu, państwo członkowskie może ponownie wykorzystać stosowne fundusze polityki spójności lub [Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR)] zgodnie z art. 143 ust. 3.

6. Aby dokonać korekty finansowej, Komisja podejmuje decyzję, w drodze aktów wykonawczych, w terminie sześciu miesięcy od daty przesłuchania lub od daty otrzymania dodatkowych informacji, jeżeli dane państwo członkowskie zgadza się na przedłożenie takich dodatkowych informacji w następstwie przesłuchania. Komisja bierze pod uwagę wszystkie informacje i uwagi przedłożone w trakcie trwania procedury. Jeśli przesłuchanie nie ma miejsca, sześciomiesięczny okres rozpoczyna się dwa miesiące po dacie wezwania na przesłuchanie wysłanego przez Komisję.

7. Jeżeli Komisja, wykonując swoje obowiązki na mocy art. 75, lub Europejski Trybunał Obrachunkowy wykryją nieprawidłowości wskazujące na poważne defekty w skutecznym funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli, wynikające z tego korekty finansowe zmniejszają wsparcie z funduszy polityki spójności lub z EFMR na rzecz programu operacyjnego.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania w przypadku poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli, które przed datą wykrycia przez Komisję lub Europejski Trybunał Obrachunkowy:

a) zostały stwierdzone w deklaracji zarządczej, rocznym podsumowaniu kontroli lub opinii audytowej, przekazanych Komisji zgodnie z art. 59 ust. 5 rozporządzenia finansowego, lub w innych sprawozdaniach z audytu instytucji audytowej przedłożonych Komisji, i podjęto odpowiednie działania, lub

b) były przedmiotem odpowiednich działań naprawczych państwa członkowskiego.

Podstawą oceny poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemów zarządzania i kontroli powinny być obowiązujące przepisy prawa mające zastosowanie wtedy, kiedy przedłożono odpowiednie deklaracje zarządcze, roczne sprawozdania z kontroli i opinie audytowe.

Podejmując decyzję dotyczącą korekty finansowej, Komisja:

a) przestrzega zasady proporcjonalności, uwzględniając charakter i wagę poważnych defektów w skutecznym funkcjonowaniu systemu zarządzania i kontroli oraz ich skutki finansowe dla budżetu Unii;

b) w celu dokonania korekty finansowej na podstawie stawki zryczałtowanej lub ekstrapolowanej, wyklucza nieprawidłowe wydatki wykryte uprzednio przez państwo członkowskie, które były już przedmiotem dostosowania w zestawieniu wydatków zgodnie z art. 139 ust. 10, oraz wydatki, względem których trwa ocena ich zgodności z prawem i prawidłowości na mocy art. 137 ust. 2;

c) uwzględnia przy określaniu ryzyka rezydualnego dla budżetu Unii korekty na podstawie stawki zryczałtowanej lub ekstrapolowanej zastosowane do wydatków przez państwa członkowskie w związku z innymi poważnymi defektami wykrytymi przez państwo członkowskie.

8. W przepisach dotyczących poszczególnych funduszy dla EFMR można określić dodatkowe zasady procedury korekt finansowych, o których mowa w art. 144 ust. 7”.

11 Artykuł 152 rozporządzenia nr 1303/2013 stanowi:

„1. Niniejsze rozporządzenie nie ma wpływu na kontynuację albo modyfikację, w tym całkowite lub częściowe anulowanie pomocy zatwierdzonej przez Komisję na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 lub wszelkich innych przepisów prawa mających zastosowanie do tej pomocy na dzień 31 grudnia 2013 r. Niniejsze rozporządzenie lub takie inne przepisy prawa mające zastosowanie stosują się nadal po dniu 31 grudnia 2013 r. do tej pomocy lub do danych operacji aż do ich zamknięcia. Dla celów niniejszego ustępu pomoc obejmuje programy operacyjne i duże projekty.

2. Wnioski o pomoc złożone lub zatwierdzone na podstawie rozporządzenia [Rady] (WE) nr 1083/2006 zachowują ważność.

3. W przypadku gdy państwo członkowskie korzysta z opcji określonej w art. 123 ust. 3, może ono przedłożyć Komisji wniosek o to, aby instytucja zarządzająca pełniła funkcje instytucji certyfikującej na zasadzie odstępstwa od art. 59 ust. 1 lit. b) rozporządzenia (WE) nr 1083/2006 dla odnośnych programów operacyjnych wdrażanych na podstawie rozporządzenia (WE) nr 1083/2006. Do wniosku dołącza się ocenę dokonaną przez instytucję audytową. Jeżeli na podstawie informacji uzyskanych od instytucji audytowej oraz w ramach własnych audytów Komisja stwierdza, że systemy zarządzania i kontroli tych programów operacyjnych działają skutecznie, a pełnienie przez instytucję zarządzającą funkcji instytucji certyfikującej nie wpłynie negatywnie na te systemy, to informuje ona państwo członkowskie o zgodzie w ciągu dwóch miesięcy od daty otrzymania wniosku”.

12 Artykuł 153 rozporządzenia nr 1303/2013 stanowi:

„1. Bez uszczerbku dla przepisów ustanowionych w art. 152 niniejszym uchyla się rozporządzenie (WE) nr 1083/2006 ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.

2. Odesłania do uchylonego rozporządzenia traktuje się jak odesłania do niniejszego rozporządzenia, zgodnie z tabelą korelacji określoną w załączniku XIV”.

13 Artykuł 154 rozporządzenia nr 1303/2013 stanowi:

„Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuły 20–24, art. 29 ust. 3, art. 38 ust. 1 lit. a), art. 58, 60, 76–92, 118, 120, 121 oraz art. 129–147 mają zastosowanie od dnia 1 stycznia 2014 r.

Artykuł 39 ust. 2 akapit siódmy zdanie drugie i art. 76 akapit piąty mają zastosowanie od dnia wejścia w życie zmiany do rozporządzenia finansowego dotyczącej anulowania środków”.

Okoliczności powstania sporu

14 Decyzją C(97) 3742 z dnia 18 grudnia 1997 r. Komisja Wspólnot Europejskich zatwierdziła jednolity dokument programowy w sprawie przyznania pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) na program operacyjny w ramach inicjatywy wspólnotowej Interreg II/C na rzecz obszarów objętych celami nr 1, 2 i 5 lit. b) oraz innych obszarów w Królestwie Belgii, w Republice Federalnej Niemiec, w Republice Francuskiej, w Wielkim Księstwie Luksemburga i w Królestwie Niderlandów i określiła maksymalną kwotę w przypadku EFRR wynoszącą 137 118 000 EUR.

15 Decyzja Komisji C(2000) 300 z dnia 25 lutego 2000 r. podniosła tę górną granicę do 141 077 000 EUR.

16 Pismem z dnia 21 marca 2003 r. władze niderlandzkie wysłały wniosek o płatność końcową.

17 W ramach audytu końcowego wykonania programów współfinansowanych przez EFRR w okresie programowania 1994–1999 Komisja przeprowadziła w okresie pomiędzy czerwcem 2004 r. a czerwcem 2005 r. szereg kontroli.

18 Pismami z dnia 7 września 2005 r. i z dnia 24 stycznia 2006 r. Komisja przedłożyła swoje sprawozdanie z audytu. Niderlandzka wersja językowa tego sprawozdania ujawniająca pewne nieprawidłowości została przekazana władzom Niderlandów w dniu 7 lutego 2006 r.

19 Władze niderlandzkie przedstawiły swoje uwagi co do wspomnianego sprawozdania z audytu i przekazały nowe dowody.

20 Pismem z dnia 14 maja 2008 r. Komisja przedłożyła władzom niderlandzkim końcowe sprawozdanie z audytu zgodnie z art. 24 rozporządzenia nr 4253/88. Niderlandzka wersja językowa została im przesłana w dniu 15 września 2008 r.

21 W następstwie przesłuchania, które odbyło się w dniu 23 lutego 2009 r., władze niderlandzkie przekazały nowe dowody.

22 Decyzją C(2009) 10712 z dnia 23 grudnia 2009 r. dotyczącą zmniejszenia kwoty pomocy z EFRR przyznanej programowi inicjatywy wspólnotowej Interreg II/C „Powodzie w dorzeczach Renu i Mozy" w Królestwie Belgii, Republice Federalnej Niemiec, Republice Francuskiej, Wielkim Księstwie Luksemburga i w Królestwie Niderlandów na podstawie decyzji Komisji C(97) 3742 z dnia 18 grudnia 1997 r. (EFRR nr 970010008), Komisja zmniejszyła całkowitą pomoc przyznaną z EFRR o 7 066 643 EUR (zwaną dalej „zaskarżoną decyzją").

Postępowanie i żądania stron

23 Pismem złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 5 marca 2010 r. Królestwo Niderlandów wniosło niniejszą skargę.

24 W dniu 11 sierpnia 2010 r. Sąd przesłuchał strony w kwestii ewentualnego zawieszenia postępowania w niniejszej sprawie bądź do dnia upływu terminów do wniesienia odwołania od orzeczeń Sądu kończących postępowanie w sprawach: T-265/08, Niemcy/Komisja i T-270/08, Niemcy/Komisja, bądź do czasu wydania przez Trybunał orzeczeń w przedmiocie odwołań od wyroków Sądu we wspomnianych sprawach.

25 Postanowieniem prezesa czwartej izby Sądu z dnia 13 września 2010 r. zawieszono postępowanie w niniejszej sprawie bądź do dnia upływu terminów do wniesienia odwołania od orzeczeń Sądu kończących postępowanie w sprawach: T-265/08, Niemcy/Komisja i T-270/08, Niemcy/Komisja, bądź do czasu wydania przez Trybunał orzeczeń w przedmiocie odwołań od wyroków Sądu we wspomnianych sprawach.

26 W dniu 24 czerwca 2015 r. Trybunał wydał wyrok Niemcy/Komisja (C-549/12 P i C-54/13 P, zwany dalej „wyrokiem wydanym w postępowaniu odwoławczym", EU:C:2015:412), w którym Trybunał stwierdził nieważność rozpatrywanych w tych sprawach decyzji w przedmiocie korekty finansowej dotyczących programów finansowania przed rokiem 2000 i uwzględnił z urzędu naruszenie przez Komisję sześciomiesięcznego terminu przewidzianego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

27 W wyroku wydanym w postępowaniu odwoławczym zostały także uchylone wyroki: z dnia 19 września 2012 r., Niemcy/Komisja (T-265/08, EU:T:2012:434) i z dnia 21 listopada 2012 r., Niemcy/Komisja (T-270/08, niepublikowany, EU:T:2012:612) w zakresie, w jakim Sąd oddalił skargi wniesione przez Republikę Federalną Niemiec.

28 W dniu 2 lipca 2015 r. Sąd wezwał strony do przedłożenia uwag w przedmiocie konsekwencji wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym dla niniejszej sprawy.

29 Odpowiednio w dniu 13 i w dniu 15 lipca 2015 r. Królestwo Niderlandów i Komisja przedstawiły swe uwagi.

30 W swych uwagach Królestwo Niderlandów utrzymuje, że należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji ze względu na to, że Komisja naruszyła sześciomiesięczny termin przewidziany w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

31 Komisja natomiast zwróciła uwagę Sądu na odwołania od wyroków: z dnia 20 stycznia 2015 r., Hiszpania/Komisja (T-111/12, niepublikowanego, EU:T:2015:28); z dnia 20 stycznia 2015 r., Hiszpania/Komisja (T-109/12, niepublikowanego, EU:T:2015:29), w których Sąd stwierdził nieważność decyzji w przedmiocie korekt finansowych dotyczących programów finansowania przed rokiem 2000 ze względu na naruszenie przez Komisję sześciomiesięcznego terminu przewidzianego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

32 Pismami złożonymi w sekretariacie Sądu, odpowiednio, w dniach 20 maja 2015 r. i 28 maja 2015 r. Królestwo Belgii i Republika Francuska wniosły o dopuszczenie ich do niniejszego postępowania w charakterze interwenientów popierających żądania Królestwa Niderlandów. Postanowieniami z dnia 4 sierpnia 2015 r. prezes czwartej izby Sądu dopuścił te interwencje.

33 Królestwo Belgii i Republika Francuska złożyły swe uwagi, a główne strony sporu ustosunkowały się do nich w wyznaczonych terminach.

34 W dniu 16 grudnia 2015 r. Sąd wezwał strony do przedłożenia uwag w przedmiocie konsekwencji dla niniejszej sprawy, na wypadek jej ewentualnego zawieszenia, odwołań wniesionych przez Komisję od wyroków: z dnia 20 stycznia 2015 r., Hiszpania/Komisja (T-111/12, niepublikowanego, EU:T:2015:28); z dnia 20 stycznia 2015 r., Hiszpania/Komisja (T-109/12, niepublikowanego, EU:T:2015:29); z dnia 15 lipca 2015 r., Portugalia/Komisja (T-314/13, niepublikowanego, EU:T:2015:493).

35 Pismami z dnia 22 grudnia 2015 r. i z dnia 4 stycznia 2016 r. odpowiednio Komisja i Królestwo Niderlandów poinformowały, że nie podnoszą żadnych zastrzeżeń w odniesieniu do zawieszenia niniejszej sprawy do czasu wydania przez Trybunał orzeczeń w sprawach C-139/15 P i C-140/15 P, Komisja/Hiszpania, i C-495/15 P, Komisja/Portugalia.

36 Postanowieniem z dnia 12 stycznia 2016 r. prezes czwartej izby Sądu zdecydował zawiesić postępowanie w niniejszej sprawie do czasu wydania przez Trybunał orzeczeń w sprawach C-139/15 P i C-140/15 P, Komisja/Hiszpania oraz C-495/15 P, Komisja/Portugalia.

37 Wyrokami: z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-139/15 P, EU:C:2016:707) i z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-140/15 P, EU:C:2016:708) Trybunał oddalił odwołania od wyroków: z dnia 20 stycznia 2015 r., Hiszpania/Komisja (T-111/12, niepublikowanego, EU:T:2015:28) i z dnia 20 stycznia 2015 r., Hiszpania/Komisja (T-109/12, niepublikowanego, EU:T:2015:29).

38 Ze względu na zmianę składu izb Sądu sędzia sprawozdawca został przydzielony do piątej izby, której w rezultacie przekazana została niniejsza sprawa.

39 Pismem z dnia 27 października 2016 r. Królestwo Niderlandów złożyło do Sądu wniosek o podjęcie postępowania, w ramach którego to wniosku podtrzymało swe stanowisko wyrażone w piśmie z dnia 13 lipca 2015 r. i zwróciło się do Sądu o oparcie orzeczenia w niniejszej sprawie na art. 132 regulaminu postępowania przed Sądem.

40 Postanowieniem prezesa Trybunału z dnia 10 listopada 2016 r., Komisja/Portugalia (C-495/15 P, niepublikowanym, EU:C:2016:907) sprawa C-495/15 P została wykreślona z rejestru Trybunału w związku z cofnięciem skargi przez Komisję.

41 W dniu 11 listopada 2016 r. Komisja powiadomiła Sąd, że nie ma zastrzeżeń wobec podjęcia postępowania.

42 Decyzją z dnia 1 grudnia 2016 r. prezes piątej izby Sądu poinformował strony o podjęciu postępowania.

43 W dniu 20 grudnia 2016 r. Sąd wezwał strony do przedłożenia uwag w przedmiocie konsekwencji dla niniejszej sprawy wyroków: z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-139/15 P, EU:C:2016:707) i z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-140/15 P, EU:C:2016:708).

44 Pismem z dnia 22 grudnia 2016 r. w ramach uwag Komisja podniosła, że Sąd posiadał wszelkie informacje niezbędne do wydania wyroku w niniejszej sprawie.

45 Pismem złożonym w tym samym dniu Królestwo Niderlandów z jednej strony powiadomiło Sąd, że nie wnosi o przedstawienie swojego stanowiska ustnie na rozprawie, a z drugiej strony zwróciło się ponownie do Sądu, by oparł swe orzeczenie w niniejszej sprawie na art. 132 regulaminu postępowania i stwierdził, że Komisja nie dochowała sześciomiesięcznego terminu przewidzianego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

46 Pismami z dnia 5 i 9 stycznia 2017 r. Królestwo Belgii i Republika Francuska powiadomiły, że także uważały, iż Komisja nie dochowała wyznaczonego terminu i że zatem należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji na tej podstawie.

47 W dniu 10 marca 2017 r. Sąd wezwał strony do przedłożenia uwag w przedmiocie uwzględnienia z urzędu przez Sąd w ramach art. 132 regulaminu postępowania zarzutu dotyczącego naruszenia przez Komisję istotnych wymogów proceduralnych.

48 W dniu 21 marca 2017 r. Królestwo Niderlandów i Komisja przedstawiły swe uwagi.

49 Komisja twierdzi, że Sąd mógł stwierdzić w drodze postanowienia, że skarga jest oczywiście zasadna na podstawie art. 132 regulaminu postępowania. Ze swej strony Królestwo Niderlandów także podniosło, że Sąd mógł orzec w drodze postanowienia na podstawie art. 132 regulaminu postępowania, aby stwierdzić, że skarga jest oczywiście zasadna.

50 W tym samym dniu Królestwo Belgii podniosło, że Sąd powinien podnieść z urzędu zarzut dotyczący naruszenia przez Komisję istotnych wymogów proceduralnych.

51 W dniu 22 marca 2017 r. Republika Francuska przedstawiła swe uwagi i podniosła, że Sąd mógł w takim wypadku oprzeć się na art. 132 regulaminu postępowania, aby stwierdzić w drodze postanowienia, iż skarga jest oczywiście zasadna.

52 Królestwo Niderlandów, popierane przez Królestwo Belgii i Republikę Francuską, wnosi do Sądu o:

– stwierdzenie nieważności zaskarżonej decyzji;

– obciążenie Komisji kosztami postępowania.

53 Komisja wnosi do Sądu o:

– oddalenie skargi jako bezzasadnej;

– obciążenie Królestwa Niderlandów kosztami postępowania.

Co do prawa

54 Tytułem wstępu żądania Królestwa Niderlandów należy uznać za zmierzające do stwierdzenia nieważności zaskarżonej decyzji w dotyczącym go zakresie, ze względu na to, że zarzuty podniesione przez Królestwo Niderlandów odnoszą się do jego własnej sytuacji.

55 Zgodnie z art. 132 regulaminu postępowania, jeżeli Trybunał lub Sąd orzekały już w przedmiocie jednej lub wielu kwestii prawnych identycznych z kwestiami podniesionymi w zarzutach skargi, i Sąd uznał, że okoliczności faktyczne zostały ustalone, może on, po zamknięciu pisemnego etapu postępowania, po zapoznaniu się ze stanowiskiem stron, stwierdzić w drodze postanowienia z uzasadnieniem zawierającego odniesienie do właściwego orzecznictwa, że skarga jest oczywiście zasadna.

56 W niniejszej sprawie Sąd uznaje, że spełnione są przesłanki stosowania art. 132 regulaminu postępowania i postanawia orzec bez dalszych czynności procesowych.

57 W pierwszej kolejności Królestwo Niderlandów, popierane przez Królestwo Belgii i Republikę Francuską, podnosi, że należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji ze względu na to, iż została ona przyjęta po upływie sześciomiesięcznego terminu ustanowionego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

58 Komisja ze swej strony uważa przede wszystkim, że rozporządzenie nr 1083/2006 nie stanowi właściwych ram prawnych dla oceny przepisów proceduralnych mających zastosowanie do decyzji w przedmiocie korekty finansowej dla programów sprzed okresu 2007–2013.

59 Komisja podnosi, że rozporządzeniem właściwym dla oceny przestrzegania istotnych wymogów proceduralnych w niniejszej sprawie jest rozporządzenie nr 4253/88, którego art. 24 nie określa żadnego terminu na przyjęcie decyzji w przedmiocie korekty finansowej.

60 Następnie w wypadku stosowania w niniejszej sprawie rozporządzenia nr 1083/2006 Komisja wyjaśnia, że terminy ustalone w art. 100 ust. 5 wspomnianego rozporządzenia dotyczą jedynie programów wdrożonych po dniu 1 stycznia 2007 r. i nie mogą mieć zastosowania do programów poprzedzających tę datę.

61 Dodaje ona, że z art. 105 rozporządzenia nr 1083/2006 wynika, iż projekty współfinansowane zatwierdzone w ramach poprzedniego systemu nadal są objęte tym systemem, aż do chwili zamknięcia tych projektów.

62 Podobnie zdaniem Komisji przepisy proceduralne tworzą nierozerwalną całość z przepisami materialnymi i nie można zastosować z mocą wsteczną terminów ustalonych w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

63 W tym względzie należy zauważyć, że Królestwo Niderlandów przedstawiło zarzut dotyczący naruszenia art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006 nie w skardze, ale w ramach uwag w przedmiocie konsekwencji dla niniejszej sprawy wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym, skutkiem czego zarzut ten należy uznać za nowy zarzut.

64 Jednak, niezależnie od kwestii dopuszczalności takiego zarzutu, należy zauważyć, że zgodnie z orzecznictwem brak poszanowania przepisów proceduralnych dotyczących przyjęcia aktu, z którym wiążą się niekorzystne skutki, stanowi naruszenie istotnych przepisów formalnych, które sąd Unii powinien nawet uwzględnić z urzędu (zob. wyroki: z dnia 4 września 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, pkt 103 i przytoczone tam orzecznictwo; wyrok z dnia 4 września 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, pkt 103 i przytoczone tam orzecznictwo).

65 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem poza szczególnymi przypadkami, zwłaszcza przewidzianymi w regulaminach sądów Unii, sąd Unii nie może oprzeć orzeczenia na uwzględnionej z urzędu przesłance, nawet jeżeli miałaby ona charakter bezwzględnej przeszkody procesowej, bez wcześniejszego wezwania stron do przedstawienia uwag w tym przedmiocie (zob. wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 93 i przytoczone tam orzecznictwo).

66 W niniejszej sprawie zaś, po pierwsze, jeśli chodzi o kwestię terminu, w którym należy przyjąć decyzję w przedmiocie korekty finansowej, Sąd przesłuchał strony w ramach środka organizacji postępowania zastosowanego po ogłoszeniu wyroku wydanego w postępowaniu odwoławczym, w którym Trybunał stwierdził nieważność spornych decyzji w przedmiocie korekty finansowej dotyczących programów finansowania przed rokiem 2000 i uwzględnił z urzędu naruszenie przez Komisję sześciomiesięcznego terminu przewidzianego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

67 Po drugie, Sąd zastosował drugi środek organizacji postępowania w następstwie wydania wyroków: z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-139/15 P, EU:C:2016:707); z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-140/15 P, EU:C:2016:708).

68 Należy zatem stwierdzić, że strony były w stanie przedstawić swe uwagi dotyczące stosowania terminu przewidzianego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

69 W drugiej kolejności, jeśli chodzi o uregulowanie mające zastosowanie w niniejszej sprawie, należy przypomnieć, że rozporządzenie nr 4253/88 zostało uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2000 r. rozporządzeniem nr 1260/1999. Rozporządzenie nr 1260/1999 zostało uchylone ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2007 r. rozporządzeniem nr 1083/2006, które zostało uchylone rozporządzeniem nr 1303/2013 ze skutkiem od dnia 1 stycznia 2014 r.

70 Z jednej strony należy zatem zauważyć, że rozporządzenie nr 1303/2013 nie może mieć zastosowania w niniejszej sprawie, ze względu na to, że zaskarżona decyzja została przyjęta w 2009 r.

71 Z drugiej strony, jeśli chodzi o rozporządzenie nr 1083/2006, choć z art. 108 akapit drugi wspomnianego rozporządzenia niewątpliwie wynika, że niektóre jego przepisy mają zastosowanie do programów finansowania na lata 2007–2013, to jednak przepis ten stanowi także, iż art. 100 wspomnianego rozporządzenia wyznaczający terminy proceduralne ma zastosowanie od dnia 1 stycznia 2007 r., bez wskazania objętego okresu finansowania.

72 Należy dodać, że art. 100 rozporządzenia nr 1083/2006 ma zastosowanie także w odniesieniu do programów sprzed okresu 2007–2013, co jest zgodne z zasadą, wedle której przepisy proceduralne mają zastosowanie bezpośrednio po ich wejściu w życie (wyroki: z dnia 4 września 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-192/13 P, EU:C:2014:2156, pkt 98; z dnia 4 września 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-197/13 P, EU:C:2014:2157, pkt 98; z dnia 22 października 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-429/13 P, EU:C:2014:2310, pkt 31; z dnia 4 grudnia 2014 r., Hiszpania/Komisja, C-513/13 P, niepublikowany, EU:C:2014:2412, pkt 48; z dnia 24 czerwca 2015 r., Hiszpania/Komisja, C-263/13 P, EU:C:2015:415, pkt 53; zob. także podobnie wyrok wydany w postępowaniu odwoławczym, pkt 84).

73 Orzecznictwo to zostało ponadto potwierdzone w wyrokach: z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-139/15 P, EU:C:2016:707, pkt 89); z dnia 21 września 2016 r., Komisja/Hiszpania (C-140/15 P, EU:C:2016:708, pkt 89), czego Komisja nie kwestionuje.

74 W niniejszej sprawie postępowanie administracyjne zakończone przyjęciem zaskarżonej decyzji zmieniającej pomoc finansową udzieloną Królestwu Niderlandów w odniesieniu do okresu finansowania 1994–1999 toczyło się od 2004 r. do 2009 r.

75 Dlatego też Komisja była zobowiązana przestrzegać do celów przyjęcia zaskarżonej decyzji sześciomiesięcznego terminu przewidzianego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

76 W tym względzie należy zaznaczyć, że na podstawie powyższego przepisu Komisja jest zobowiązana do podjęcia decyzji w sprawie korekty finansowej w terminie sześciu miesięcy od daty przesłuchania przedstawicieli danego państwa członkowskiego, gdyby państwo to nie zgodziło się na jej tymczasowe wnioski. Jeśli przesłuchanie nie ma miejsca, sześciomiesięczny okres rozpoczyna się dwa miesiące po dacie wezwania wysłanego przez Komisję.

77 I tak w przypadku gdy państwo członkowskie nie zgodzi się na tymczasowe wnioski Komisji, wysłanie przez nią wezwania na przesłuchanie lub przeprowadzenie przesłuchania, w danym wypadku, powoduje wszczęcie biegu terminu.

78 Z jednej strony z akt niniejszej sprawy wynika zaś, że przesłuchanie miało miejsce w Brukseli (Belgia) w dniu 23 lutego 2009 r., w którym udział wzięły Komisja i przedstawiciele Królestwa Niderlandów.

79 Z drugiej strony należy stwierdzić, że zaskarżona decyzja została przyjęta w dniu 23 grudnia 2009 r., czyli dziesięć miesięcy po przesłuchaniu, co nie jest kwestionowane przez Komisję.

80 Komisja nie dochowała zatem sześciomiesięcznego terminu wyznaczonego w art. 100 ust. 5 rozporządzenia nr 1083/2006.

81 W konsekwencji należy stwierdzić, że skarga jest oczywiście zasadna, i należy stwierdzić nieważność zaskarżonej decyzji w zakresie, w jakim ma ona zastosowanie do Królestwa Niderlandów.

W przedmiocie kosztów

82 Zgodnie z art. 134 § 1 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Komisja przegrała sprawę, należy – zgodnie z żądaniem skarżącej – obciążyć ją kosztami postępowania.

83 Królestwo Belgii oraz Republika Francuska pokrywają własne koszty zgodnie z art. 138 § 1 regulaminu postępowania przed Sądem.

Z powyższych względów

SĄD (piąta izba)

postanawia, co następuje:

1) Stwierdza się nieważność decyzji Komisji C(2009) 10712 z dnia 23 grudnia 2009 r. dotyczącej zmniejszenia kwoty pomocy z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) przyznanej programowi inicjatywy wspólnotowej Interreg II/C „Powodzie w dorzeczach Renu i Mozy" w Królestwie Belgii, Republice Federalnej Niemiec, Republice Francuskiej, Wielkim Księstwie Luksemburga i w Królestwie Niderlandów na podstawie decyzji Komisji C(97) 3742 z dnia 18 grudnia 1997 r. (EFRR nr 970010008) w zakresie, w jakim dotyczy ona Królestwa Niderlandów.

2) Komisja Europejska pokrywa, poza własnymi kosztami, również koszty postępowania poniesione przez Królestwo Niderlandów.

3) Królestwo Belgii i Republika Francuska pokrywają własne koszty.

Sporządzono w Luksemburgu w dniu 13 września 2017 r.

Sekretarz
E. Coulon

Prezes
D. Gratsias